

Bảo vệ những giá trị bền vững của tư tưởng Hồ Chí Minh về đổi mới và nhiệm vụ đặt ra đối với thế hệ trẻ Việt Nam hiện nay

ThS. PHAN TÚ LAN

Đại học Thương mại; Email: tulanphan265@gmail.com

Tóm tắt: Thế giới đang trải qua giai đoạn nhiều biến động lớn, những mối nguy cơ mới, đe dọa đến sự ổn định và phát triển của các quốc gia và các khu vực. Việt Nam cũng đã phải trải qua những giai đoạn khó khăn dưới tác động của đại dịch Covid-19, của sự gián đoạn chuỗi cung ứng toàn cầu. Tuy nhiên, dưới sự lãnh đạo của Đảng với việc vận dụng sáng tạo và linh hoạt hệ thống lý luận của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong những điều kiện, hoàn cảnh cụ thể, đã giúp cho Việt Nam vượt qua được những thời khắc khó khăn nhất. Trong bối cảnh mới hiện nay, những nội dung của tư tưởng Hồ Chí Minh, đặc biệt là tư tưởng về đổi mới và hội nhập vẫn còn nguyên giá trị, và thế hệ trẻ Việt Nam cần tiếp tục kiên định, vận dụng sáng tạo và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh trong điều kiện, hoàn cảnh mới để đưa đất nước xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội trong tương lai gần.

Từ khóa: chủ nghĩa xã hội; tư tưởng Hồ Chí Minh; thế hệ trẻ Việt Nam.

1. Những giá trị bền vững của tư tưởng Hồ Chí Minh về đổi mới

Tư tưởng “đổi mới” đã được Chủ tịch Hồ Chí Minh đưa ra trong tác phẩm “Đường Kách mệnh” vào năm 1927 và được Người làm rõ thêm trong nhiều bài viết sau đó như: “Đời sống mới”, “Sửa đổi lỗi lầm việc”, “Dân vận”, và đặc biệt được Người nhấn mạnh trong bản Di chúc thiêng liêng để lại cho dân tộc Việt Nam trước lúc Người đi xa. Trong từng câu chữ, lời nói của Người đều thể hiện rõ ràng một hệ thống luận điểm có giá trị nền tảng và định hướng về đổi mới.

Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng, đổi mới là bản chất của cách mạng, của phát triển. Trong tác phẩm “Đường Kách mệnh”, Người đã nhấn mạnh rằng: “Cách mệnh là phá cái cũ đổi ra cái mới, phá cái xấu đổi ra cái tốt”⁽¹⁾. Về công cuộc khôi phục, xây dựng lại đất nước sau những hậu quả tàn phá của cuộc chiến tranh chống đế quốc Mỹ, Người đã nhấn mạnh: “Là cuộc chiến đấu chống lại những cái gì đã cũ kỹ, hư hỏng, để tạo ra những cái mới mẻ, tốt tươi”⁽²⁾. Ích nước, lợi dân chính là chân lý, là mục tiêu tối cao của đổi mới. Triết lý đổi mới trong tư tưởng của Người: “Chân lý là cái gì có lợi cho Tổ quốc, cho nhân dân. Cái gì trái với lợi ích của Tổ quốc, của nhân dân tức là không phải chân lý”⁽³⁾; “Việc gì lợi cho dân, ta phải hết sức làm. Việc gì hại

đến dân, ta phải hết sức tránh”⁽⁴⁾.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã xác định đổi mới là sự nghiệp lâu dài, phức tạp, gian khổ, do đó cần phải có ý chí kiên định, kiên quyết, kiên trì, lựa chọn những bước đi thích hợp. Theo quan điểm của Người, đấu tranh xóa bỏ cái cũ, xây dựng cái mới là công việc cực kỳ to lớn, nặng nề, phức tạp và khó khăn, do vậy phải có kế hoạch tỉ mỉ, chuẩn bị chu đáo, thực hiện chắc chắn.

Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn nhấn mạnh: Nhân dân chính là sức mạnh của đổi mới, “Công cuộc đổi mới, xây dựng là trách nhiệm của dân”⁽⁵⁾; do đó “cần phải động viên toàn dân, tổ chức và giáo dục nhân dân, dựa vào lực lượng vĩ đại của nhân dân”⁽⁶⁾ thì mới có thể giành được thắng lợi. Người cũng luôn nhấn mạnh phải kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại theo tinh thần: cách mạng Việt Nam là một bộ phận của cách mạng thế giới, Việt Nam sẵn sàng là bạn của các nước dân chủ.

Đảng, trong tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, chính là linh hồn của đổi mới. Chính vì vậy, Đảng phải vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, căn cứ thực tiễn của Việt Nam và thế giới để bổ sung những tư liệu, vấn đề mà các nhà kinh điển ở thời mình không thể có được⁽⁷⁾ để đề ra và thực hiện đường lối, chủ trương đúng đắn. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: thế

giới ngày ngày đổi mới, xã hội ngày một phát triển, nhân dân ngày càng tiến bộ, do vậy, cán bộ, đảng viên không thể “giữ cái kẹp giấy cũ không thay đổi”, “tư tưởng, hành động cũng phải phát triển”⁽⁸⁾, “phải tiếp tục học và hành để tiến bộ kịp nhân dân”.

Tư tưởng về đổi mới của Chủ tịch Hồ Chí Minh được dựa trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin, kết hợp với các yếu tố dân tộc và nhân loại, từ đó phản ánh và giải quyết những nhu cầu khách quan của thực tiễn đất nước; đạo đức đổi mới là luôn nhằm mục tiêu xây dựng đất nước, làm lợi cho dân, luôn đặt lợi ích quốc gia, dân tộc lên trên hết.

Từ thực tiễn công cuộc đổi mới của đất nước, trực tiếp là 05 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII, XIII của Đảng đã tổng kết thành các bài học kinh nghiệm. Trước hết, đó là “kiên định, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh”. Từ nay đến giữa thế kỷ XXI qua các cột mốc năm 2025, 2030 và năm 2045, toàn Đảng, toàn dân có mục tiêu, nhiệm vụ chính trị chiến lược hàng đầu là “đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa; xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc”, phấn đấu đưa nước ta trở thành quốc gia phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa.

2. Bối cảnh mới tác động đến việc bảo vệ những giá trị bền vững của tư tưởng Hồ Chí Minh về đổi mới

Tình hình thế giới diễn biến nhanh chóng, phức tạp khó lường, nhất là trong những năm gần đây. Xu thế lớn vẫn là hòa bình, hợp tác và phát triển, song đấu tranh dân tộc, đấu tranh giai cấp, chiến tranh cục bộ, xung đột vũ trang, xung đột dân tộc, tôn giáo, khủng bố, chủ nghĩa ly khai, chiến tranh mạng, xâm phạm chủ quyền quốc gia tiếp tục diễn ra gay gắt ở nhiều khu vực trên thế giới⁽⁹⁾.

Toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế tiếp tục được đẩy mạnh, từ đó thúc đẩy các nước tham gia ngày càng sâu vào mạng lưới sản xuất và chuỗi giá trị toàn cầu. Tuy nhiên, xu thế toàn cầu hóa đang bị nhiều rào cản do tác động của những nhân tố phản toàn cầu hóa như sự gia tăng của chủ nghĩa bảo hộ thương mại, sự nổi lên của chủ nghĩa dân túy, chủ nghĩa dân tộc cực đoan nhất là của một số nước lớn. Cuộc cách mạng khoa học - công nghệ, đặc biệt cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư (cách mạng công nghiệp 4.0) phát

triển mạnh mẽ, tạo ra nhiều đột phá trong các lĩnh vực, tác động sâu sắc và nhiều chiều đến kinh tế, chính trị, xã hội của thế giới.

Cục diện thế giới từ chỗ tồn tại hai phe, hai siêu cường là Mỹ và Liên Xô, giờ đây lại có xu hướng đa cực, đa trung tâm với cường độ diễn ra nhanh chóng. Cuộc chiến giữa Nga và Ukraina cũng cho thấy một thế giới đầy bất ổn đang diễn ra. Mặt khác, sự hợp tác, cạnh tranh, đấu tranh và sự tùy thuộc lẫn nhau giữa các nước, nhất là giữ các nước lớn ngày càng tăng.

Cùng với những diễn biến trên đây, những vấn đề toàn cầu như an ninh tài chính, an ninh năng lượng, an ninh lương thực, an ninh nguồn nước, biến đổi khí hậu, thiên tai, dịch bệnh... có nhiều diễn biến phức tạp. Cộng đồng quốc tế phải tăng cường đối phó với những thách thức an ninh truyền thống, phi truyền thống, đặc biệt là an ninh mạng và các hình thái chiến tranh kiểu mới...

Có thể nói, tình hình thế giới hai thập niên đầu thế kỷ XXI với những xu thế và đặc điểm nổi bật trên đây rất khác so với giai đoạn trước đó. Tình hình đó tác động đến các đảng cộng sản, các cán bộ, đảng viên của các đảng trong đó có Đảng Cộng sản Việt Nam, đặt ra nhiều vấn đề mới trong việc nhận thức, nghiên cứu để vận dụng, bảo vệ và phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh.

3. Nhiệm vụ của thế hệ trẻ Việt Nam trong việc bảo vệ những giá trị bền vững của tư tưởng Hồ Chí Minh về đổi mới

Nhận thức sâu sắc vai trò đặc biệt quan trọng đó, nhiệm vụ bảo vệ, phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh được coi là trách nhiệm chính trị trọng tâm, thường xuyên của toàn Đảng, của cả hệ thống chính trị và của toàn dân, trong đó, vai trò của thế hệ trẻ, những “chủ nhân tương lai” của Đất nước cần được biểu hiện một cách rõ nét hơn.

Quán triệt quan điểm chỉ đạo của Đảng, trong thời gian qua, việc nghiên cứu, bảo vệ và góp phần phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh và vận dụng trong thực tiễn cuộc sống, công tác của thế hệ trẻ Việt Nam luôn được Đảng, Nhà nước, các tổ chức chính trị-xã hội, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo sâu sắc, tổ chức triển khai, thực hiện đồng bộ, hiệu quả nhiều giải pháp và đạt được nhiều kết quả quan trọng. Lực lượng đoàn viên, thanh niên Việt Nam đã phối hợp với các Bộ, Ban, Ngành có liên

quan, cấp ủy, chính quyền địa phương làm tốt công tác thông tin, tuyên truyền về vị trí, vai trò, giá trị thời đại của tư tưởng Hồ Chí Minh, đảm bảo đi vào chiều sâu, thiết thực, hiệu quả, phù hợp với từng đối tượng tuyên truyền. Chú trọng nâng cao các hoạt động học tập, nghiên cứu, tổng kết lý luận, quán triệt tư tưởng Hồ Chí Minh và đẩy mạnh việc thực hành, vận dụng trong thực tiễn công tác; tăng cường phòng, chống biểu hiện suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống, các biểu hiện xa rời đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước; tích cực phản bác các luận điệu xuyên tạc tư tưởng Hồ Chí Minh, từng bước làm thất bại âm mưu, hoạt động “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch, nhất là các luận điệu tuyên truyền đòi xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng, chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc.

Bên cạnh những kết quả quan trọng đã đạt được, việc học tập, quán triệt nghiên cứu, vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh trong một bộ phận giới trẻ hiện nay vẫn còn có những biểu hiện như nhận thức chưa đầy đủ, “hoài nghi, thiếu tin tưởng”; “lười học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh” chưa ý thức được vai trò dẫn dắt và giá trị tư tưởng của tư tưởng Hồ Chí Minh với hành động thực tiễn. Do vậy, việc quán triệt, vận dụng chưa được thực chất. Hoạt động tuyên truyền tư tưởng Hồ Chí Minh trong các cơ sở Đoàn chưa thực sự hiệu quả. Nội dung, hình thức tuyên truyền, giáo dục chậm đổi mới, nhiều khi còn sơ sài, cứng nhắc, giáo điều, chưa cuốn hút đoàn viên, thanh niên, thiếu sự gắn kết giữa lý luận và thực tiễn. Hình thức đấu tranh, phản bác, nhất là tuyên truyền miệng, trên các phương tiện thông tin đại chúng, báo chí chưa có sức lan tỏa mạnh mẽ trong việc định hướng tư tưởng cho thế hệ trẻ Việt Nam.

Trên cơ sở quán triệt đường lối, chủ trương của Đảng, nhất là Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 (khóa XI), Hội nghị Trung ương 4 (khóa XII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng; Nghị quyết số 35-NQ/TW ngày 22/10/2018 của Bộ Chính trị về “Tăng cường bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trong tình hình mới”, trong thời gian tới, trước những diễn biến phức tạp của tình hình thế giới và những nguy cơ bất ổn còn tiềm ẩn trong nước, thế hệ trẻ Việt Nam với vai trò là “chủ nhân tương lai” của Đất nước, cần thực hiện tốt một số nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm sau đây

nhằm thực hiện nhiệm vụ bảo vệ vững chắc những giá trị nền tảng của tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới:

Một là, thống nhất về nhận thức, bảo vệ, góp phần phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh và vận dụng trong thực tiễn công tác trong tình hình mới là nhiệm vụ chính trị trọng tâm của đoàn viên, thanh niên. Cùng cố, hun đúc niềm tin vào tư tưởng Hồ Chí Minh để từ đó tạo nên sự đoàn kết, thống nhất cao về tư tưởng và hành động trong toàn lực lượng và mỗi cán bộ, đảng viên, đoàn viên, thanh niên được biểu hiện cụ thể từ nhận thức chính trị đúng, bản lĩnh chính trị vững vàng, quyết tâm chính trị cao đến hành động chính trị quyết liệt trong thực tiễn công tác, trong cuộc sống, sinh hoạt, quan hệ xã hội trong mọi trường hợp, mọi tình huống, điều kiện, hoàn cảnh.

Hai là, thường xuyên chú trọng đổi mới, nâng cao hơn nữa việc học tập, bồi dưỡng lý luận chính trị nói chung, tư tưởng Hồ Chí Minh nói riêng trong thế hệ trẻ Việt Nam. Tập trung xây dựng đội ngũ giảng viên lý luận chính trị, đội ngũ cán bộ chuyên trách làm công tác lý luận chính trị, tư tưởng-văn hóa trong đoàn viên, thanh niên đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng, thực sự là những người tuyên cảm hứng, khơi dậy sự say mê nghiên cứu, học tập tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng trong cán bộ, đảng viên, đoàn viên, thanh niên.

Ba là, giữ vững quan điểm, lập trường của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, các luận điệu tuyên truyền xuyên tạc tư tưởng Hồ Chí Minh, nhất là những quan điểm “đa nguyên chính trị, đa đảng đối lập”, dân chủ cực đoan, phủ định thành quả cách mạng, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng, coi đây là cuộc đấu tranh phức tạp, quyết liệt trên mặt trận chính trị, tư tưởng, văn hóa, làm thất bại âm mưu, hoạt động “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch./.

(1) Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, Nxb.CTQG, T.2, tr.284.

(2) Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, T.12, tr.505.

(3) Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, T.10, tr.378,377.

(4) Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, T.4, tr.65.

(5) Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, T.6, tr.232.

(6) Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, T.15, tr.617.

(7) Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, T.1, tr.509.

(8) Hồ Chí Minh (2000), *Toàn tập*, T.8, tr.55.

(9) Văn kiện Đại hội XIII của Đảng (2021).